सत्यं शिवं सुन्दरम्

Center for Spoken Sanskrit
Department of Sanskrit, Pali & Prakrit

Estd. -1949

The Department of Sanskrit, Pali and Prakrit has been one of the well-known Departments of Indological studies. It is as old as the Baroda College. Since 1881, this department is functioning as a full-fledged department with the UG, PG & Ph.D programmes with an addition of Certificate Course in Communicative Sanskrit since 2019.

Center for Spoken Sanskrit

The Center is established in the Department of Sanskrit, Pali & Prakrit for the propagation of Sanskrit amongst the masses. It runs certificate course in communicative Sanskrit Levels I & II, which trains the students in Spoken Sanskrit. The significant feature of this programme is that there is no age bar for seeking admission. So, we have students from school to retired personnel. The course is titled as Certificate Course in Communicative Sanskrit Level I & Level II which is a three credit course.

It was inaugurated by H. H. Governor of Gujarat, Acharya Devavrat on 14-10-2019 at C. C. Mehta auditorium. Hon. Chancellor- Rajmata Shubhangini Raje Gaekwad, Hon. Vice-Chancellor- Prof. Parimal Vyas, Shri Bhagyesh Jha, Retd. IAS Officer, Shri Dinesh kamat, Akhil Bharatiya Sanghatana Mantri, Samskrit Bharati, New Delhi, Padmashree Vishnu Pandya from Gujarat Sahitya Academy, Gandhinagar were the dignitaries present on the Dias to bless the inauguration of the center.

Since then two batches of Certificate Course in Communicative Sanskrit Level I and one batch of Certificate Course in Communicative Sanskrit Level II have successfully passed the course.

Inauguration of Center for Spoken Sanskrit

(14-10-2019)

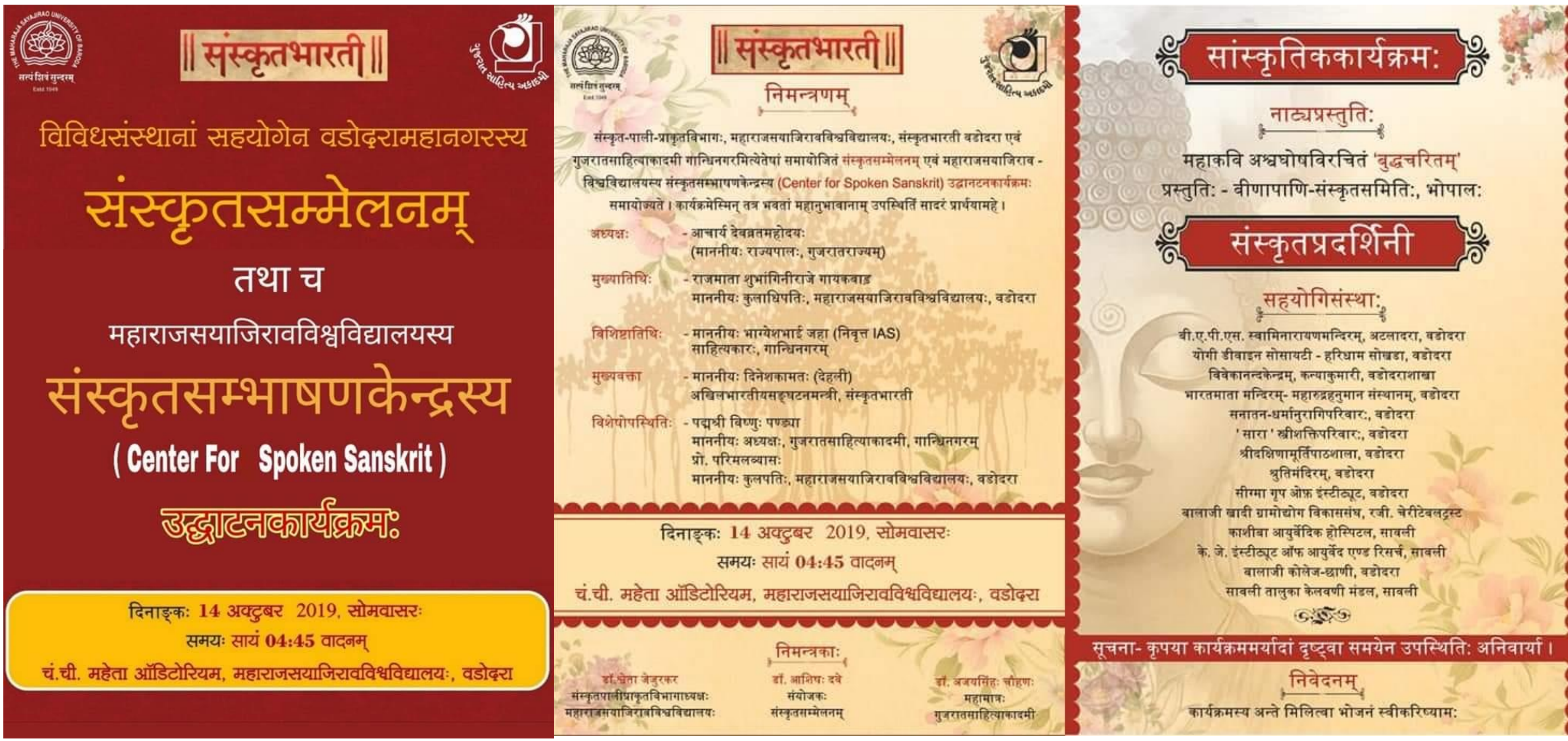

Inauguration of Center for Spoken Sanskrit

(14-10-2019)

॥ सस्कृतभारती ॥
संस्कृत-पाली-प्राकृतविभागः, महाराजसयाजिरावविश्वविद्यालयः, वडोदरा
संस्कृतभारती वडोदरा

સંસ્કૃત ભાષાના જ્ઞાન ભંડારમાં સમરસતા કેળવવા અને આતંકવાદને ડામવાની તાકાત છે..

અંગ્રેજોએ અંગ્રેજીને કમાણીની ભાષા બનાવી : રાજ્યપાલ

મ. સ. વિશ્વ વિદ્યાલયમાં સંસ્કૃત વાર્તાલાપ કેન્દ્રનો પ્રારંભ કરાવતા સંસ્કૃત સમર્પિત પ્રચારકોને અભિનંદન આપ્યા

વડોદરા તા.૧૪

મ.સ.વિશ્વ વિદ્યાલય દ્વારા સંસ્કૃતને લોક જીવન સાથે જોડવા શરૂ કરવામાં આવેલા સંસ્કૃત વાર્તાલાપ શિક્ષણ કેન્દ્રનો પ્રારંભ રાજ્યપાલે કરાવ્યો હતો

વિશ્વનું પ્રથમ પુસ્તક વેદ સંસ્કૃત ભાષામાં છે, સંસ્કૃત માત્ર ભાષા નથી એ જીવન દર્શન છે, ઈશ્વરીય જ્ઞાનની ભાષા છે એવી લાગણી વ્યક્ત કરતાં રાજ્યપાલશ્રી આચાર્ય દેવવ્રતજીએ જણાવ્યું કે, સંસ્કૃત ભાષાના અગાધ જ્ઞાન ભંડારમાં વિશ્વવ્યાપી સમરસતા કેળવવાની અને આતંકવાદનો અંત આણવાની તાકાત છે. સંસ્કૃત દેવોને પ્રિય ભાષા છે જે ખૂબ સહજ રીતે માનવીય મૂલ્યો શીખવાડે છે, માનવીનું ઘડતર કરે છે અને માનવીને સહજ, સરળ, દયાળુ, સહિષ્ણુ બનાવે છે અને સહુનો આદર કરતા શીખવે છે.

રાજ્યપાલ પ્રથમવાર સંસ્કારી નગરી વડોદરાના મહેમાન બન્યા હતા. એમણે મ.સ.વિશ્વ વિદ્યાલય દ્વારા સંસ્કૃતને લોક જીવન સાથે જોડવા શરૂ કરવામાં આવેલા સંસ્કૃત વાર્તાલાપ શિક્ષણ કેન્દ્રનો શુભારંભ કરાવ્યો હતો. આ ઉપરાંત ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી-સંસ્કૃત અકાદમી દ્વારા પ્રકાશિત સયાજી ગૌરવ મહા કાવ્યમ અને સંસ્કૃત વાર્તાલાપ કેન્દ્રની માહિતી પુસ્તિકાનું વિમોચન કર્યું હતું તેમજ સંસ્કૃત ભારતી દ્વારા આયોજિત સંસ્કૃત મહા સંમેલનનો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો. આ તમામ કાર્યક્રમોનું આયોજન મ.સ.વિશ્વ વિદ્યાલય,સંસ્કૃત ભારતી અને ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. સંસ્કારી નગરની પ્રથમ મુલાકાતની તક દેવભાષા સંસ્કૃતના કારણે મળી એનો એમણે આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો અને વિશ્વ ભાષા જનની, કોમ્પ્યુટર માટે સર્વાધિક સાનુકૂળ સંસ્કૃતના સમર્પિત પ્રચારકોને બિરદાવ્યા હતા. કુટિલ નીતિ વાળા અંગ્રેજોએ ભારતના લોકોને પોતાના અગાધ જ્ઞાન ભંડારથી વંચિત રાખવા, અભણ અને અશિક્ષિત રાખવા સંસ્કૃતને કોરાણે રાખી અંગ્રેજીને કમાણીની અને વ્યવહારની ભાષા બનાવી એવી લાગણી વ્યક્ત કરતા રાજ્યપાલશ્રીએ જણાવ્યું કે, અંગ્રેજીમાં અપાતા શિક્ષણથી ભયભીત થઈને શિક્ષણ છોડી દેનારા અર્ધ શિક્ષિત યુવાનો વૈભવી મોટર ગાડીઓને પળ વારમાં દુરસ્ત કરી શકે છે. એ દર્શાવે છે કે, જો દેશની મૂળ ભાષા સંસ્કૃત, શિક્ષણની ભાષા તરીકે જળવાઈ હોત તો આજે દેશના પ્રત્યેક ઘરમાં નિપુણ ઈજનેરો હોત. રાજ્યપાલશ્રીએ મહર્ષિ મનુ અને વેદમંત્રોને ટાંકતા જણાવ્યું કે, જે સંસ્કૃત જાણે એ જ ભારતની સંસ્કૃતિ, પરંપરા અને દર્શનને જાણી, માણી અને સમજી શકે. સંસ્કૃત પૂર્ણ ભાષા છે એવી લાગણી વ્યક્ત કરતાં તેમણે પુનઃઆપના પોતાના ભાષા ભંડાર તરફ વળવા અનુરોધ કર્યો હતો.મ.સ.વિશ્વ વિદ્યાલય સંસ્કૃત મહાવિદ્યાલયને ફેકલ્ટી તરીકે માન્યતા આપી છે રાજ્યપાલ રાજ્ય સરકારની ત્વરિત સંમતિ અપાવે રાજમાતાએ વિનંતી કરી હતી.

એમ.એસ.યુનિવર્સિટીમાં ફેકલ્ટી ઓફ આર્ટ્સના 'સેન્ટર ફોર સ્પોકન સંસ્કૃતનો આજથી પ્રારંભ

વડોદરા

વડોદરાની મ.સ. યુનિવર્સિટીની ફેકલ્ટી ઓફ આર્ટ્સનાં સંસ્કૃત, પાલી અને પ્રાકૃતવિભાગ દ્વારા 'સેન્ટર ફોર સ્પોકન સંસ્કૃત'ની આગામી ૧૪ મીનાં રોજ શરૂઆત કરવામાં આવશે. આ કેન્દ્રની પ્રવેશ પ્રક્રિયા ટૂંક સમયમાં શરૂ કરાશે.

શહેરની એમ.એસ.યુનિવર્સિટીની આર્ટ્સ ફેકલ્ટીનાં સંસ્કૃત, પાલી અને પ્રાકૃતવિભાગ દ્વારા સ્પોકન સંસ્કૃતનું સેન્ટર શરૂ કરવામાં આવનાર છે. આ કેન્દ્રની સ્થાપનાં દ્વારા સાધારણ જનમાનસમાં સંસ્કૃતભાષા પ્રત્યેનો લગાવ, ભાષાની બોલચાલ સરળ માધ્યમથી થાય અને આ કેન્દ્ર દ્વારા સંસ્કૃત ભાષા પ્રત્યેનો ડર નીકળી જાય તે હેતુથી આ સેન્ટરની સ્થાપના કરવામાં આવશે. જેમાં ગુજરાતના રાજ્યપાલ તરીકેનો પદભાર સંભાળ્યા બાદ આચાર્ય દેવવ્રતજી સાંજના ૫ વાગે ઉપસ્થિત રહેશે

ડિવિઝનલ રેલવે સેફ્ટી સેમીનાર યોજાયો

સંસ્કૃત ભાષામાં સમરતા કેળવવા અને આતંકવાદને ડામવાની તાકાત છે

અંગ્રેજોએ અંગ્રેજીને કમાણીની ભાષા બનાવીને દેશને અભણ રાખવાની કુટીલ ચાલ ચાલી હતી : રાજ્યપાલ

વડોદરા તા.૧૪

વિશ્વનું પ્રથમ પુસ્તક વેદ સંસ્કૃત ભાષામાં છે, સંસ્કૃત માત્ર ભાષા નથી એ જીવન દર્શન છે, ઈશ્વરીય જ્ઞાનની ભાષા છે એવી લાગણી વ્યક્ત કરતાં રાજ્યપાલ આચાર્ય દેવવ્રતજીએ જણાવ્યું કે, સંસ્કૃત ભાષાના અગાધ જ્ઞાન ભંડારમાં વિશ્વવ્યાપી સમરસતા કેળવવાની અને આતંકવાદનો અંત આણવાની તાકાત છે. સંસ્કૃત દેવોને પ્રિય ભાષા છે જે ખૂબ સહજ રીતે માનવીય મૂલ્યો શીખવાડે છે, માનવીનું ઘડતર કરે છે અને માનવીને સહજ, સરળ, દયાળુ, સહિષ્ણુ બનાવે છે અને સહુનો આદર કરતા શીખવે છે.રાજ્યપાલ આજે પ્રથમવાર સંસ્કારી નગરી વડોદરાના મહેમાન બન્યા હતા. એમણે મ.સ.વિશ્વ વિદ્યાલય દ્વારા સંસ્કૃતને લોક જીવન સાથે જોડવા શરૂ કરવામાં આવેલા સંસ્કૃત વાર્તાલાપ શિક્ષણ કેન્દ્રનો શુભારંભ કરાવ્યો હતો. આ ઉપરાંત ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી-સંસ્કૃત અકાદમી દ્વારા પ્રકાશિત સયાજી ગૌરવ મહા કાવ્યમ અને સંસ્કૃત વાર્તાલાપ કેન્દ્રની માહિતી પુસ્તિકાનું વિમોચન કર્યું હતું તેમજ સંસ્કૃત ભારતી દ્વારા આયોજિત સંસ્કૃત મહા સંમેલનનો પ્રારંભ કરાવ્યો હતો. આ તમામ કાર્યક્રમોનું આયોજન મ.સ.વિશ્વ વિદ્યાલય,સંસ્કૃત ભારતી અને ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. સંસ્કારી નગરની પ્રથમ મુલાકાતની તક દેવભાષા સંસ્કૃતના કારણે મળી એનો એમણે આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો અને વિશ્વ ભાષા જનની, કોમ્પ્યુટર માટે સર્વાધિક સાનુકૂળ સંસ્કૃતના સમર્પિત પ્રચારકોને બિરદાવ્યા હતા. કુટિલ નીતિ વાળા અંગ્રેજોએ ભારતના લોકોને પોતાના અગાધ જ્ઞાન ભંડારથી વંચિત રાખવા, અભણ અને અશિક્ષિત રાખવા સંસ્કૃતને કોરાણે રાખી અંગ્રેજીને કમાણીની અને વ્યવહારની ભાષા બનાવી એવી લાગણી વ્યક્ત કરતા રાજ્યપાલએ જણાવ્યું કે, અંગ્રેજીમાં અપાતા શિક્ષણથી ભયભીત થઈને શિક્ષણ છોડી દેનારા અર્ધ શિક્ષિત યુવાનો વૈભવી મોટર ગાડીઓને પળ વારમાં દુરસ્ત કરી શકે છે. એ દર્શાવે છે કે, જો દેશની મૂળ ભાષા સંસ્કૃત, શિક્ષણની ભાષા તરીકે જળવાઈ હોત તો આજે દેશના પ્રત્યેક ઘરમાં નિપુણ ઇજનેરો હોત. રાજ્યપાલએ મહર્ષિ મનુ અને વેદમંત્રોને ટાંકતા જણાવ્યું કે, જે સંસ્કૃત જાણે એ જ ભારતની સંસ્કૃતિ, પરંપરા અને દર્શનને જાણી, માણી અને સમજી શકે. સંસ્કૃત પૂર્ણ ભાષા છે એવી લાગણી વ્યક્ત કરતાં તેમણે પુનઃઆપના પોતાના ભાષા ભંડાર તરફ વળવા અનુરોધ કર્યો હતો.

સરકારનું પગલું

VISION

- Preserving our rich traditional language- Sanskrit
- Promoting the communicative aspect of Sanskrit Language making it available to the masses and more relevant
- Providing best opportunity for learning Sanskrit Language in Sanskrit
- Ensuring a high level of academic excellence in Teaching &Learning

MISSION

- A more global approach to education and research.
- Inculcating the spiritual, moral and ethical values amongst the students which is the focus of NEP 2020 as well.
- Making the ancient, medieval as well as modern knowledge sources in Sanskrit available to all.
- Holistic approach by making the students vocationally sound, skill oriented with over all personality development contributing to the society in their own way.
- Producing a group of Sanskrit Learners from various discipline across the globe to be able to communicate in Sanskrit like their mother tongue. It is challenge in itself worth facing and overcoming.

Curricular Aspects

- The Center for Spoken Sanskrit runs two academic Programmes in a Semester viz. Certificate Course in Communicative Sanskrit Level I and Certificate Course in Communicative Sanskrit Level II
- Relevant and Need Based Syllabus
  - Certificate programme which include value added and skill based syllabus
- Academic Flexibility
  - Offering communicative skills to the students
- Incorporation of Sanskrit text based on practical utility.
  - The text offered as syllabus gives an idea of day to day vocabulary useful for communication skills in Sanskrit
  - Course includes Sanskrit language teaching with emphasis on Indian culture as reflected in Sanskrit texts and human values & ethics.
- Examination System:
  - Theory as well as Practical are equally important as the course focuses on communicative skills in Sanskrit

Center Staff and Students
Certificate Course in Communicative Sanskrit
(2020-22)

	Visiting Lecturer	Part-time Clerk	Part-time Peon	No. of students	
				Level 1	Level 2
2019-20	01	01	01	48	-
2020-21	01	01	01	24	13

Teaching, Learning & Evaluation

- Class Room/Online Lectures with the Use of ICT enabled tools including online resources for better teaching and learning process
- Class Assignments/Tests
- Skill development activities
- Guest/Special Lectures
- Student-centric methods like participative learning, problem solving methodology, encouraging students for communication etc.
- Special Remedial/Extra classes for those who require

Infrastructure and Learning Resources

- E-Library resources, URLs, samskritabharati.org, Youtube videos etc. are used as source material to enhance communicative skills amongst the students

- Cassettes / Cd's / VCDs of Veda chanting and Sanskrit songs as well as Grammar for better learning of the language

Online Lecture at the Center

Center organized an online lecture on 06-08-2020 at 4:00 pm for the students of Certificate Programme on “Kimartham Sanskritam?” – Why Sanskrit? Mr. Himanjay Paliwal, Prant Sanghatana Mantri of Gujarat delivered this lecture. This lecture was a part of Sanskrit-saptah-samaroha 2020.

Innovation and Best Practices

- Preparing study material for students and teaching communicative Sanskrit with the help of Flash cards, flyers etc. to make it more interactive.
- Sanskrit Day Celebration every year in the month of Shravan.
- Sanskrit Saptah Samaroha comprising of academic and cultural activities like Sanskrit Debate, Sanskrit elocution, Sanskrit Singing competition, Chanting verses, Story Narration, Theme based drawing/painting, Sanskrit Advertisement writing competition, Essay writing, Story writing, Poetry recitation etc.
- Guru-Purnima Celebration

Strengths of the Center

- Competent and experienced staff
- Strong Communicative Background
- Cultural and extra curricular activities for the students
- Prize & Certificate distribution function serving as a platform to display the communicative skill newly acquired by the students
- Anybody from any field can secure admission to the Certificate Course, Age No Bar

Thrust Areas

- Making Sanskrit accessible to all
- Making it communicative which is the most important aspect for any language
- Contributing in the propagation of Sanskrit language teaching in Sanskrit medium.
- Focusing on the vocabulary of Sanskrit of the modern period with the inclusion of new words in the dictionary applicable to the surrounding environment making it more relevant.

THANK YOU